Savaitinis Laikraštis
Žvaigzdė
išeina kas Petnyčia.

Kaina metams:
Amerikoje ir Kanadoje . . 2 dol.
Lietuvoje ir kitur . . . . 4 rub.

Korespondencijas ir pinigus siunčiant adressas:
„ŽVAIGŽDE"
3654 Richmond St. Philadelphia, Pa.

The Lithuanian Weekly
Žvaigždė
(The Star)
Published by
A. MILUKAS & CO.
Every Friday at Philada, Pa.
Yearly subscription $2.00
Advertising rates on application

All communications should be addressed:
"ŽVAIGŽDE"
3654 Richmond St. Philadelphia, Pa.

Amerikos Lietuvių Katalikų Savaitinis Laikraštis

Entered as second class matter March 8, 1909, at the Post Office of Philadelphia, Pa., under the act of March 3, 1879.

„Published and distributed under permit (No.833), autorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Philadelphia, Pa. By order of the President, Will H. Hays, Postmaster General.

Nr. 32 PHILADELPHIA, PA. & NEW YORK CITY, 12 D. RUGPIUCIO (AUGUST), 1921 M. Metai XXI.

AUGSTOJI SILEZIJA SUSKALDYTA.

Paryžius, rug. 9 d.— Anglijos premieras Lloyd George ir Prancijos premieras Briand, Augščiausios Tarybos susirinkime šitame mieste šią savaitę galop susitaikė Augšt. Silezijos klausimo išsprendime. Pagal jų nusprendimą, praktiškai, visa geležies bei anglių kasyklų sritis tapo atiduota Lenkams. Tas, tikimasi, sukels didę opoziciją Vokiečiuose. Taipgi nupsręsta nesiųsti daugiau kariuomenės į pagelbą talkininkų armijoms Augšt. Silezijoj.

Prancijos protavimu, Augštosios Silezijos nebūtų buvę galima atiduoti Vokietijai, net jei plebiscitas ir būtų pilnai perėjęs Vokietijos naudai.

—o—

4.500.000 METALU DARBININKU.

Lucerne, Sveicarija, rugp. 9 d. — Pastarame Tarptautiniame Metalų Darbininkų Kongrese, paaiškėjo, kad tos rųšies darbininkų unijoje esama viso 4.500.000 narių. Metalų darbininkų unijon priguli aštuoniolikos šalių darbininkai.

—o—

SUV. VALSTIJOS „NEPRIPAŽINSIA BALTIKO VALSTYBIU".

Philadelphijos dienraštis „Public Ledger" rugp. 8 d. datos rašo:

„Estonija, Latvija ir Lietuva nori, kad Suvienytos Valstijos jas pripažintų. Tečiaus vargiai jos to sulauks. Vyriausia Amerikos pripažinimo tų valstybių kliutis, tai prezidento Wilsono politika, kurią dabar toliau tęsia jojo įpėdinis. Amerika tikrai tikisi kada nors pradėsiant reikalus su Rusija, kurios senosios sienos bus sugrąžintos, išėmus Lenkiją ir Suomiją. Atsigavusi Rusija, atsiims tas naujagimias, Baltiko respublikas. — Tokia tai Valstijų Departamento teorija ir turime būti prisirengę prie tokių įvykių. Bet ir jei Sovietų Rusijos tokie grobiniai pasiryžimai išnyktų, visgi mųs valdžia, turbūt, nesuteiks to trokštamo pripažinimo".

Reikia patėmyti, jog minėtasai dienraštis, nuo pat Lietuvos valstybės įsikurimo pradžios pasižymėjo aiškiu, prolenkiškumu. Tat ir į šią žinią, ypač, kad ji tilpus editoriale, negalima rimto dėmesio atkreipti. Bene bus kokio nors lenkuojančio, to laikraščio bendradarbio nuomonė.

—o—

Berlynas, rugp. 8 d. — Vokietijos valdžia rengiasi įteikti talkininkų valdžioms pareikalavimą, kad ir jos savo karo kriminalistus patrauktų teisman ir nubaustų; tuomet ir Vokietija nubaus savo kaltininkus.

Lietuvos Informacijų Biuras.

1925 F Street N. W.,
Washington, D. C.

LIETUVOS IŽDAS ŠELPS SAVO BADAUJANČIUS RUSIJOJE.

Washingtonas, VIII. 8 d. (Liet. Inf. Biuras. Turint omenyje didelį Rusuose bada, kur daug Lietuvos tremtinių nuo didžiojo karo vis dar priversti yra gyventi ir negali grįžti Lietuvon, Lietuvos Ministerių Kabinetas paskyrė kreditą iš Valstybės lėšų šelpti Lietuvos tremtinius Rusuose. Sumą nustatys Lietuvos Užsienių Reikalų Ministeris susitarus su Finansų Ministeriu.

VISI IN DARBA UŽ VILNIU, UŽ NEPRIKLAUSOMA LIETUVA! PIRKITE LIETUVOS LAISVES BONU!

VYSKUPAS McDONNELL PASIMIRE.

New Yorkas, rugp. 8 d. — Siandien apie pietus pasimirė Brooklyno ir Long Islando vyskupas McDonnell, turėdamas 67 metus savo amžio. Velionis vyskupas buvo antruoju iš eilės Brooklyno diecezijos vyskupu. Jis gimė 1854 m. 1. vasario (kaip tik trįs mėnesiai po įsteigimui Brooklyno atskiros diecezijos), įšvęstas į kunigus 1878 m. ir pakonsekruotas vyskupu 1892 m. Savo sidabrinį jubilėjų apvaikščiojo balandyje 1917 m., kurią tai iškilmę atidarė 100.000 diecezijos katalikų vaikučių priimdami šv. Komuniją.

—o—

60 ŽMONIU BUVO.

Eureka, Cal., rugp. 8 d. Pereitą subatą, laivui Alaska susidaužius į pakraščio uolą Blunt, taip vadinimą „Pacific'o kapinyną", šešiasdešimts žmonių gyvasčių žuvo. Apie 160 tapo išgelbėta.

Gerb. „Žvaigždės" Skaitytojams.

„Žvaigždei" pagarsinus kampaniją vardan vysk. Karevičiaus prašymo aukas rinkti pirmamjam Lietuvos Katalikiškam Universitui, ta žinia žaibo greitumu paplito tarp tų, kurie nebuvo iki šiol „Zvaigždės" skaitytojais. Iš daugel vietų gavome prašymus, kad pasiųstumėme tą „Zvaigždės" numerį, kur buvo patilpus Vyskupo Karevičiaus gromata, Amerikos Lietuvių R.K. Kunigų Vienybės pirmininko kun. A. Miluko viešas laiškas į Amerikos lietuvius kunigus ir redakcijos ilgesnis straipsnis.

Nors to „Zvaigždės" numerio buvo atspausta daug daugiaus egzemplioriu, bet atsiradus tokiam dideliam reikalavimui negalėjome visiems ištesėti. (Kiti klebonai pareikalavo šimtais to „Zvaigždės" numerio.

Taigi, idant visus reikalaujančius patenkinus, perspauzdiname šitame „Zvaigždės" numeryje tuos taip užinteresavusius visuomenę straipsnius ir kuriems neištekom pereitos savaitės numerio, tiems šios savaitės laidą pasiunčiame. Tik skaitykite visi Žemaičių vyskupo laišką, kalbėkite apie pirmąjį Lietuvos Universitą ir prisidėkite prie to svarbių-svarbiausio darbo.

Garbė, amžina garbė visiems Amerikos lietuviams, su kurių pagelba Lietuvoje įsikurs pirmasis Lietuvos valstybės Universitas!

PASKIAUSIA ŽINIA. Didžiausią Lietuvos Katalikų Universitui auką iš visų Amerikos kunigų padarė kun. Juozas Kaulakis. Jis kol kas aukoja $500.00 ir toliaus pasižadėjo daugiaus aukoti. Kun. Kaulaki „Zvaigždės" atstovui pasisekė pasiekti telefonu, kada šios savaitės „Zvaigždė" buvo surengta. Bet, kad pasidalyti su Lietuvos Universito bičiuoliais smagia naujiena, apleidžiame mažesnės svarbos naujienas, o jų vieton dedame žinią apie didelį Lietuvos Universito šelpėją. Kun. J. K. pažadėjo greitu laiku savo parapijiečius paraginti vardan Vyskupo Karevičiaus prie šelpimo Unviersito. Gi kun. Kaulakio parapijoje yra daug duosnių ir apšviestų katalikų, kad drąsiai galima tikėtis, jog klebonui, Zemaičių Vyskupo vardu prabilus, Lietuvos Universitas vien iš kun. Juozapo Kaulakio parapijos sulauks kokio tūkstančio dolerių. Valio duosnus Lietuvos Pirmojo Katalikiškojo Universito aukotojai! Kad daugiaus tokių galingų bičiuolių rastųsi!

Jeigu bijome skolinti savo valstybei, nesisakykime, kad laisvę mylim.

Lenkų ponai nori lietuvių žemės savo chlopus apdovanoti. Nesulaukimas! Pirkime bonus!

Kiekvienas nupirktas bonas—tai proto žiupsnelis į lenko dvarininko makaulę.

Lietuvos bonai, tai geriausios plytos Lietuvos nepriklausomybės rumams statyti.

Žinios iš Lietuvos.

(Mųs korespondento prisiųsta.)

KAUNAS. Nors syki sutvarkė susisiekimo ponai traukinių vaikščiojima! Pirma, vakare eidavo į Kauną iš Virbalaus, o ryte iš Kauno. Tai žmogus, nori nenori, turi tridienį atidėti, jei yra reikalas Kaune atlikti. Nebent žydams buvo patogu už nakvynes ir maitinimą pasipelnyti. Dabar ryte gali atvažiauoti į Kauną ir tą pačią dien vakariniu traukiniu grįžti.

Amerikos Bendrovė nutiesė visą tinklą automobiliais susisiekti. Nors brangoka, bet visgi patogu, kad laiko nesugaišuoji su „karetininkais" bederėdamas. Tik gaila, kad Bendrovei žmonių trūksta. Andai užeinu į kontorą sulygti, iš laiko bilietas nusipirkti, ir kontoros vedėjas atsako—rusiškai „neponimaju"!... Norėjau kolioti ir patį vedėją ir pasipainiojusį konduktorį ir kiekvieną, kurs ten slibinėjo, bet — atsiminęs, kad turiu šiandien važiuoti, o vietų neištenka — priverstas buvau, dantis sukandęs, rusiškai krevezoti. Vos ne vos įprašiau, kad mane užrašytų ir sekančią dieną priimtų. Visą dieną pirm rytojaus jau pilnas norinčių važiuoti. Privalėtų arba automobilius didinti, arba po kelis syk siųsti.

Kaune išimtinai tegirdėjau garsiai gatvėse šnekančius ir šnekančias tik rusiškai na ir žydiškai. Karininkai, ponaičiai su žydelkaitėmis tik rusiškai. Keistas įprotis ir valdžios nedovanotina tolerancija!

Galima spėti, kokios tikrumos židijos pilietybė mūs krašte...

PILVISKIAI. Miestelis, veik visai karės metu išdegintas, atsistato naujai. Vėla nameliai nors gražųs, bet mediniai. Kokia nors ugnelė, ir beliks pelenai. Žydų visur pilna — juo labiau Pilviškiuos. Matyt, čia jiems „gešeftas" neblogai sekasi, kad skubinasi senuosius žemės sklypus namais apstatyti. Yra bendrovė-kooperatyvas, ji dažnai daro, kaip girdėjau, nuostolių. Žydų krautuvės vargu nuostolių turi, kad taip greit atsistato. Prie krautuvių daug karčiamų. Dar negreit turbūt laikas ateis, kada žmonės pradės, jei ne del degtinės, tai nors del žydijos karčiamas boikotuoti.

Pilviškių stotis karo suardyta. Buvo pradėta ji atstatyti. Bet, sparus užtiesus, pasibaigė darbas; stogo užtiesimas ir įrengimas vidaus turbūt bene lauks karo pabagos. Gaila! Keleiviams šaltesnę dieną nėr kur dėtis.

Pilviškiai geroj vietoj stovi, tiktų amerikiečiams grįžusiems sunaudoti. Galėtų sunaudoti upių vandenis ir gelžkelio stotį. Be to, čia centras gerai įsigyvenusių ūkininkų. Prekybai būtų geras punktas. Ties Mariampole viena bendrovė jau bando įkinkyti Sešupę: elektrai pagaminti, malti, verpti, etc. Kiek girdėjau, ten prie vietos veikėjų prisidėjo amerikiečiai su pinigu ir galva.

BARZDAI. Bažnytkiemis auga kaip ant mielių. Klebonijos triobėsiai — pavyzdis naujai besikuriantiems. Barzdų padangę dar labiau pakels, kada šį rudenį apsigyvens vienuoliai—marijonai ir įsteigs 4-kliasę bernaičių mokyklą su pensionu.

Mokslas uždyką, pragyvenimas papiginta kaina. Rugpiūčio mėnesį bus į pirmą kliasą egzaminai. Siulančiųsi yra daug. — Barzdai kils.

K. J. V.

PALANGA.

Palanga atgija. Skubotai taisoma vasarnamiai, rengiami pensionai. Svečių jau renkasi, geras spiečius iš Kauno ir net iš Vilniaus. Vietos yra pakankamai, daug esą gerai įtaisytų kambarių. Miestelis su išskėstomis rankomis priimąs seniai laukiamus vasarininkus. Produktų esą galima gauti įvairiausių, kainos prieinamos. Susisiekimui yra autobusai, kiekvienam traukiniui atėjus iš Kretingos į Palangą ir atgal. Gydytojų esą jau 5 atvažiavę. Palanga gera vieta sveikatai taisyti. Ji dažnai lankoma įvairių mokyklų ekskursantų. Apsilankė viceministeris Matulionis su žuvininkystės instruktoriu, organizuojasi visi žvėjai į korporacijos bendrovę, kurią veda kun. Kasparavičius. Zadama valdžios parama. Daromi tyrinėjimai Šventosios upės žiočių uosto įtaisymui ir žvejybai isplėsti.

Žemaičių Vyskupo Laiškas.

AMERIKOS PILIECIAI LIETUVOS VAIKAI KATALIKAI..

Ryšys, kurs taip gražiai ir tvirtai užsimezgė tarp Lietuvos ir jos išeivių, verste verčia mus Lietuvius veikėjus, bet kokiam sumanymui kilus tuoj duoti apie tai žinią visiems jos vaikams, kad ir jie laikinai būtų už jurių-marių ar aukštų kalnų — dvasioms bendrauti nėra fizinių kliūčių.

Lietuva atgimsta. Bet Lietuva per amžius buvo katalikiška ir atgimusi ne kitokia ji privalo būti. Tikėjimas doras ir nepriešingoji jai šviesa — aukštas filosofinis mokslas, — buvo ir bus tvirčiausi valstybės pamatai, teikia jai ilgiausio pastovumo.

Vis to teduoda aukštoji mokykla — universitas, jo skyrius — teologijos bei filosofijos fakultas. Neabejojame, jog Lietuvos valstybė ligi tik apsidirbs su pašalinėmis kliūtimis, įsteigs ir laikys savo lėšomis universitą su minėtuoju fakultu. Tačiau laikas plaukia, reikalai neatidėtini, jie reikia tuojau patenkinti.

Tai numanant, susidarė organizacinis komitetas iš keturių žmonių: Prel. Dr. Mačiulio-Maironies, Dr. A. Maliausko, Iz. Tamošaičio ir L. Bistro, kuris veiks Lietuvos Vyskupų vardu. To komiteto uždavinys jau šį rudenį įsteigti teologijos ir krikščioniškosios filosofijos fakultą, gaminsianti katalikiškajai Lietuvai katalikus mokslo vyrus ir šviesius jai vadus.

Juk didžiausias nuostolis tautos kultūrai ir valstybei, kai tiek jau metų anasai mokslas trūkdomas tėvynėje, o į užsienio katalikiškuosius universitus vos maža dalis trokštančiųjų to mokslo ir gabių vyrų kunigų ir svietiškių tepatenka.

Taigi šiam neginčijamam valstybės ir Bažnyčios reikalui mes aukojame savo paskutinius skatikus, kviesdami ir visus kitus Lietuvos ir Katalikų Bažnyčios sūnus, pirmon galvon kunigus, paskui ir jų ganomuosius svietiškius, gerus piliečius ir ištikimus katalikus, kuriems šis reikalas yra aiškus, kad neatsisakytumėte kuoduosniausiai prisidėti pinigais, idant šis fakultas atsistotų kuoaukščiausiame mokslo laipsnyje, sukvietęs pačius prašmatniuosius profesorius ir įsitaisęs kuodidžiausį knygyną.

Kilnusis tas darbas yra drauge ir sunkus, vos pakeliamas tik jungtomis visuomenės pajėgomis ir didžiu pasišventimu. Drąsiai pasiryžę tą darbą pradėti ir dirbti Aukščiausiojo Dievo vardan, mes tikimės neužsivilsią, pasikliaudami dvasiškių ir svietiškių sūnų pagalba.

Aukas minėtam fakultui steigti prašau siųsti mano adresu Kaunan, ar Dr. Izid. Tamošaičiui, Komiteto Kasininkui, Dv. Seminarijos profesoriui. Patogiausia gauti Amerikos bankose išmokamais čekais.

Žemaičių Vyskupas Pranciškus Karevičius.

Lietuvių Katalikų Universitas.

„Šiam neginčijamam valstybės ir Bažnyčios reikalui męs aukojam savo paskutinius skatikus" — rašo Jo Malonybė Žemaičių vyskupas savo gromatoje į Amerikos Lietuvius, kalbėdamas apie reikalą kąveikiausia įkurti Katalikiškąjį Universitą Lietuvoje.

Vyskupas Karevičius tą savo gromatą rašo vardan visų Lietuvos vyskupų. Lietuvos visuomenė ir jų dvasiški vadovai, tėmydami atgimusios Lietuvos valstybės sunkiausius pasiryžimus, pamatė kuoaiškiausiai, kad jaunai mūsų valstybei Lietuvai būtinai reikalinga augščiausioji mokykla, kuri prirengtų netik mokytus kunigus, bet ir apšviestus pasaulinius mokslo vyrus, kurių dabar tokia didelė stoka visose Lietuvos viešose įstaigose.

* * *

Lenkai užpuolikai, Vilnių ir didelę Lietuvos dalį užėmę, tuojaus pasiskubino įsteigti Vilniuje savąjį Universitą. Lenkai ir anų bernai lenkuojanti Lietuvos dvarponiai ir bajorėliai supranta Universito svarbą ir reikalingumą. Bet ar Lietuvos tikrieji bičiuoliai, Lietuvos valstybės mylėtojai, gali pasitenkinti lenkų Lietuvai sudarytais žabangais? Ne, šimtą kartų ne! Lenkų lizdą, kad ir universitu pavadintą, po apšvietos skraiste paslėptą, męs tikri Lietuvos sūnus, greit išnaikinsim, kaip tik Vilnių atgausim.

Tuom tarpu gi, kol Vilniuje nevidonai užpuolikai šeimininkauja, kurkim ir taisykim, tobulinkim savo tikrąjį apšvietimo židinį, Lietuvos Katalikiškąjį Universitą, lig laikui Kaune. Kaip išvysim iš Vilniaus lenkus vagis, banditus, lengva bus perkelti ten iš Kauno jau įsteigtąjį tėvynės labui Lietuvos Universitą.

* * *

Žemaičių Vyskupas gerai sako, kad didžiausia tautos kulturai ir mūsų valstybei stoka savojo universito. Be universito, mokslas neapsakytai yra trukdomas, gi užrubežio augštosios mokslo įstaigos nedapildys tą stoką.

Visi Lietuviai, kur jie negyventų, kokių pažiurų jie nebūtų, negali nepagirti tų mūsų vyskupo žodžių. Visokių reikalų turi valstybė, bet apšvieta tai drūčiausias pamatas kiekvienos šalies. Norime, kad mūsų jaunuomenė, besimokydama mūsų Lietuviškame Universite, įgydama mokslą kartu įgytų ir tobulesnį savo prigimtos šalies, savo žmonių pažinimą. Kiekvienam ir mažiausio mokslo žmogui aišku, kad jauni vyrai savo tėvynės universite beeidami mokslus, daug geriaus pramoks mylėti savo tėvynę, nei svetimų žemių universituose. Idant šalis būtų gerai valdoma, idant šalies piliečiai gerove džiaugtųsi, reikia anai išmintingų, mokytų visokiose mokslo šakose vyrų, kurie nevien gerai pažįsta savo šalį, savo brolius piliečius, bet ir išmokę yra anuos mylėti ir pasišvęsti dėl jų labo.

* * *

Teisybę sako vyskupas Karevičius, kad tas kilnus darbas (universito Lietuvoje įkūrimas) yra labai sunkus, „vos pakeliamas tik jungtomis visuomenės pajėgomis ir didžiu pasišventimu". Tečiaus, kad užlaikyti nuo žlugimo atgijusią Lietuvos valstybę, męs, jos mylėtojai lietuviai katalikai, kunigai ir pasauliniai žmonės, anot to paties vyskupo, suprasime savo didžiausią pareigą.

NEI VIENAS LIETUVIS NEGALI ATSISAKYTI NUO AUKAVIMO LIETUVOS UNIVERSITO INKURIMUI.

* * *

Aukojome iki šiol kiekvieną tėvynės reikalams, bet šito svarbiausiojo reikalo nepraleisim nesušelpę. Iš paskutinųjų dėsime savo grašius, kaip patsai Žemaičių vyskupas paskutinius savo skatikus tam paaukojo.

Kiekvienoje parapijoje tebūna daromos kolektos tam reikalui. Kur nėra lietuvių kunigų klebonų, ten patys žmonės gali sudaryti komitetus ir aukas rinkti ir kuoveikiausiai siųsti Kaunan Žemaičių vyskupo vardu arba Dr. Izid. Tamošaičio, Universito kasininko vardu.

* * *

Chicagos kunigai gavę žinią apie vyskupo Karevičiaus pasiryžimą, pasižadėjo paaukoti tam dalykui (kiti jau paaukojo) per 1500 dol.

Vardų tų visų kunigų Geradėjų neturime kol kas, žinome vien, kad didžiausiais Lietuvos Katalikų Universito bičiuoliais pasirodė kunigai klebonai: M. Krušas, A. Skrypko, Lapelis (aukojęs $500.00) Albavičius ir kiti.

* * *

„Motinėlės" Draugija, daugiausia Amerikos lietuvių kunigų aukomis palaikoma, kasmet duoda stipendiją keliems augštesnių mokyklų studentams. Ta draugija turi Amerikos bankuose sudėtus kelis tukstančius dolerių savo geležinio kapitalo. Musų nuomone, geriausią paminklą Amerikos Motinėlė sau padarytų, jei savo tūkstančius išimtų iš Amerikos bankų ir sudėtų prie Lietuvos Universito fondų. Stipendijantai galėtų mokytis Motinėlės lėšomis ir Motinėlės fondas paliktų nekaipo kampiniu akmeniu Lietuvos Universito. Anais metais vienas darbartinių Lietuvos vyskupų per šių žodžių rašytoją įsirašė į Amerikos Motinėlę ir buvo jos aktyviu nariu. Dabar jis per vyskupą Karevičių kalba į Motinėlės narius, ragina, kad anie su sučėdytais per kelioliką metų fondais prisidėtų prie didžiausio darbo — įkurimo Lietuvos Katalikų Universito!

* * *

Chicagos L.R.K. Federacijos apskritys, norėdamas išreikšti savo pagarbą išvažiuojančiam į tėvynę kun. P. Bučiui, sumanė įkurti prie Lietuvos universito kun. Bučio vardu stipendiją ir jau surinko apie 1500 dol.

Labai geras daigtas.

Tepaveda čikagiečiai savo surinktas aukas vyskupo Karevičiaus pagarsintam Lietuvos Katalikų Universito Komitetui, tad suvienytomis jiegomis—Amerikos lietuvių išgirdusių Lietuvos vyskupų prašymą, Motinėlės Draugijos su tūkstančių dol. fondo ir kun. Bučio posėtojų fondo ir Amerikos Lietuvių klebonų bei anų gerų parapijiečių — Lietuvos vyskupų kuriamas Universitas ši rudenį galės pradėti pilnomis saujomis sėti mokslą mūsų tėvynėje.

Bus padarytas geras darbas ir, išgirdusieji savo Ganytojų balsą lietuviai katalikai, savo aukomis užrašys vardus aukso raidėmis Lietuvos kulturos ir apšvietimo istorijoje.

* * *

Idant mūsų raginimai, paaukoti įkurimui Lietuvos Universito, būtų pasekmingesni, męs irgi seksime vyskupo Karevičiaus pavyzdį, atiduosim paskutinius skatikus tam reikalui. „Žvaigždės" skaitytojai žino, kad to laikraščio redaktorė p. Julė Pranaičiutė ir jo leidėjas Kun. A. Milukas, nuo pradžios didžiojo karo, paskutinius savo grašius leido, palaikydami tą laikrašti, užsipuolus ant jo nevidonams pasislėpusiems po lietuvių katalikų, kun. K....io adjutantų, vardais. Tik neseniai, pirm kelių savaičių, pasibaigė „Žvaigždės" redaktorės ir leidėjo bėdos—vertimas kiekvienos laikraščio laidos į anglų kalbą. Skųsta neteisingai valdžiai, kad apsunkinti laikraščio išleidimą, atkalbinėta laikraščio skaitytojai ir t.t. Bet, Dievui dėkui, tas bėdas, vargus perkentėme, pakėlėme. „Žvaigždė" dar vis tebeeina. Tuose sunkiuose kelerių metų laikuose nevien leidome „Žvaigždę" reguliariai, bet ir Lietuvos nepriklausomybės reikalams išgalėjome padėti darbu ir lėšomis. Agitaciją už Lietuvos vardo išgarsinimą pasekmingiau vedėme už kitus, kurie turėjo dešimtis tūkstančių dolerių išlaidų. Padedant Kun. A. Jusaičiui, per „Žvaigždę" išleidome „Lietuvos istoriją", kuri anglų kalbon išversta ir išleista du kartu, padarė didelį įspūdį į pasaulio visuomenės opiniją. Ypač antroji laida tos „History of the Lithuanian Nation" paskutinius skatikus „Žvaigždės" leidėjų suvalė, nes netik reikėjo gražiai atspausti, apdaryti, bet ir išsiuntinėti užduką viso pasaulio dipliomatams ir laiškus parašyti su prašymu, kad atkreiptų savo domą į tą knygą.

Dar kun. Jusaičiui Amerikoje būnant, nekartą teko kalbėti su mūsų ir svetimtaučių dipliomatais, pažįstančiais Lietuvių santikius, kad būtų labai naudingu daigtu, — nors kelis šimtus tos knygos egzempliorių paaukoti komisijai, kuri rūpisis įkurimu Lietuvos Universito. Girdi, pramatoma, kad Lietuvos mokyklose bus mokoma anglų kalbos, o tokia knyga, kaip kun. Jusaičio „History of the Lithuanian Nation", paaukota Augščiausiai Lietuvos mokyklai, nevien bus anai naudinga, bet ir pelninga.

Kun. Jusaitis, savo Lietuvos Istoriją parašė ir per „Žvaigždę" leido tam tikslui, kad iš tos knygos pardavimo susidarytų fondas, kuris būtų pradžia kun. Justino B. Pranaičio vardu stipendijos.

* * *

Taigi šiuomi pranešame, juog aukojame(Kun. A. Jusaitis ir Kun. A. Milukas) vyskupo Karevičiaus sumanytam Universitui 2000 anglų kalba knygos: „History of the Lithuanian Nation". Kun. A. Milukas nuo savęs prideda 100 dol. tų knygų nusiuntimui Lietuvon ir gražių luobelių padarymui.

„Žvaigždės" gi redaktorė p. J. Pranaičiutė, savo lėšomis išleidusi 700 egz. tos knygos lietuvių kalboje, visas jas aukoja irgi vyskupo Karevičiaus sumanytam Universitui.

Kurie nemažiaus kaip 5 dol. aukos Lietuvos Universitui (vardan kun. J. Pranaičio stipendijos). gaus vieną tų knygų dovanų iš redakcijos.

* * *

Maspetho parapijoje, Kun. A. Milukui paskelbus Vysk. Karevičiaus gromatą, kol kas paaukojo šie asmenys:

Po $1.00: K. Galčius, J. Tamulynas, V. Gasparavičius, G. Matusevičius, T. Janulionis, P. Ražickienė, A. Morkunienė, K. Dumbrauckienė, U. Martišiunienė J. Žilinskas.

Dom. Jodis	$5.00
Ignacas Vilutis	$25.00

* * *

Kun. Nikodemas Petkus, Brooklyno Williamsburgo dalies klebonas, pats paaukojęs $100.00 Lietuvos Katalikų Universitui, skaitė pereitą nedėldienį iš ambonos Žemaičių vyskupo laišką. Williamsburgo lietuviams katalikams, esą, labai patikęs tokis klebono darbas ir daugelis atnešę pas kleboną aukas, kiti žada greitu laiku padėti vyskupui Karevičiui duosniomis aukomis.

* * *

Philadelphijos Sv. Jurgio parapijos klebonas kun. Ignacas Zimblys, kuris abiem rankom dalina savo aukas visuomenėms labdarybėms, Lietuvos Universitui patsai paaukojo kol kas $50.00 ir ragino savo parapijiečius prie aukų. Paklausęs klebono raginimų tos parapijos Tautos Fondo skyrius (106-as) irgi paaukojo Lietuvos Universitui $50.00. Tą šimtą dolerių kun. Zimblys jau pasiuntė Kaunan. Kas greit duoda, dvigubai duoda!

* * *

Kun. Juozapas Šeštokas, Aušros Vartų parapijos klebonas New Yorke, kuris nuolat šelpė visokias Lietuvos.

mokslo įstaigas ir savomis lėšomis apmokėjo ne vieno moksleivio Lietuvos mokyklose išlaidas, pasižadėjo pats paaukoti vysk. Karevičiaus sumanytam Universitui ir paragisiąs savo parapijiečius sušelpti tą prakilnų sumanymą...

Kun. A. Kodis, šv. Jurgio klebonas iš Brooklyno, „Žvaigždės" atstovo ušklaustas, pasakė, kad Lietuvos Universitui pats duosniai aukausiąs ir savo parapijoje pasirupįs to Universito bičiuolių žymaus burio sudarymu.

* * *

Elizabeth, N. J. Sv. Petro ir Povylo prapijos klebonas, kun. B. Zindžius parodė didžiausią entuziazmą išgirdęs apie Zemaičių vyskupo Karevičiaus Lietuvos Katalikiško Universito sumanymą. Kun. B. Zindžius pastarais laikais daug vargo turėjo su savo sveikata. Pereitą pavasarį, sulig daktarų įsakymą turėjo išvažiuoti keliems mėnesiams net į Florida gydytis nuo gerklės ligos. Nepaisydamas bet didelių savo išlaidų, kad išgirdo, juog ši rudenį busią Kaune pirmojo Lietuvių Katalikų Universito mokslo metų pradžia, pasižadėjo šimtą dolerių patsai ir gi ragisiąs visus saviškius parapijiečius, kad tokiam svarbiam daigtui kaip Pirmasis Lietuvos Universitas, iš Elizabeth'o aukų būtų kuodaugiausia. Kun. Ignotas Kelmelis, kun. Zindžiaus vikaras, kaipo tikras dzukelis, sušuko, kad dėl Lietuvos Pirmojo Universito nesigailėsiąs nei skatiko nei darbo — ragisiąs visus, kuriuos tik sueis.

„Žvaigzdė" per visą rugpiučio (August) mėnesį garsys vyskupo Karevičiaus gromatą, kurios žodžius teišmoksta iš atminties visi jos skaitytojai ir tepalieka uoliais Zemaičių vyskupo padėjėjais aukų rinkime Lietuvos Universitui. „Žvaigždė" garsįs aukotojų vardus, kuriuos gaus nuo gerbiamų klebonų arba Lietuvos Universito Komitetų. Taigi į darbą, vyrai, kad rugsėjo menėsiui užėjus turėtume nors $10,000 pirmam Lietuvos Universitui.

Lietuvos Universitas — Musų Universitas.

Universitas — Katalikų Universitas — tie žodžiai perėitame Žvaigždės numeryje daugel kartų buvo minėjami.

Ir aš noriu padėti „Žvaigždės" redakcijai jos — gerame pasiryžime — prigelbėti Zemaičių ir kitiems Lietuvos vyskupams surinkti užtektinai aukų, kad šį rudenį Kaune butų gauta užtektinai knygų ir sukviesti profesoriai, kurie pradėtų pirmojo Lietuviškojo Universito mokslus, mokinti Lietuvos jaunuomenę. Taigi aš mėgįsiu trumpai parašyti apie universitų atsiradimą.

Universitų idėjos išbujojimą galima paskirti 12-am amžiui, nors yra tvirtinančių, kad Karolis didysis įkuręs Paryžiaus Universitą, o Bolonijos Universitą net Theodosius II (433 m.).

Vienuoliktame ir dvyliktame šimtmetyje Europos žmonės po visų politinių ir ekonominių persikeitimų pradėjo labai kibti į mokslus. Anuomet spaudos dar nežinota, knygas rašyta ant pergamino (popiero iš žvėrių odos) ir mokslo įgyjimas labai sunkus buvo. Kur atsirasdavo mokytesnis žmogus, prie jo susispiesdavo mokslo trokštas jaunimas. Patogiausiai būdavo žmonėms mokslą įgyti vienuolynuose.

Tais laikais vienuolynų gyventojams — vienuoliams būdavo už pareigą laikoma perrašyti ant pergamino mokytų žmonių raštus. Tokie raštai būdavę sukrauti vienuolynų tam tikruose kambariuose ir pas kirtomis valandomis senesni mokyti vienuoliai mokino jaunuosius. Bet ne kiekvienas, kuris mokslo troško įgyti, norėdavo užsidaryti vienuolyne. Atsiradus didesniam tokių mokslo trokštančių skaitliui su laiku įsikurė teip vadinamos „collegia doctorum" — nekaipo bendrovės mokytų žmonių, kurie už pinigus mokino kitus ir iš to gyveno.

Vienuoliktame ir 12—me šimtmetyje garsi ,buvo visoje Europoje trys mokymo vietos: Saler no mieste, kur mokinama buvo medicinos mokslo, Bolonijoje — teisių mokslo Paryžiuje — teologijos.

Iš visų Europos šalių vyrai norėdami išeiti mokslus, keliaudavę į vieną iš tų mokyklų. Nevien popiežiai, bet ir karaliai padėdavę tiems mokslo jieškotojams. Karalius Fridrikas I-sis 1158 išleido paskelbimą, kuriuomi paėmė savo karališkon globon visus tokius moksleivius, keliaujančius Italijos mokyklosna. Sulig to Karaliaus įsakymo tokiems moksleiviams niekam nevalia buvę kelionėje kliūtis daryti, o jeigu jie ir prasikalsdavę kam, tai juos tegalėjo teisti vyskupai arba jujų profesoriai. Kiti karaliai padidino tąs moksleivių privilegijas. Karalius Pilypas Augustas daugel privilegijų suteikė Paryžiaus moksleiviams. Moksleiviai anuomet dėvėjo ilgas jupas, vadindavęsi clerici (klerikais) ir susispietę iš visų šalių prie vienos ar kitos mokslo įstaigos sudarydavę „universitas scholarium" moksleivių visuomenė, gi profesoriai anuos mokinantiejie sudarydavę „universitas magistrorum" (mokytojų visuomenė). Vieni ir kiti rupindavęsi savais reikalais: moksleiviai įgyjimu mokslo ir apmokėjimu mokytojų — mokytojai įgyjimu brangių rankraščių, mokymu ir savo pragyvenimu. Su laiku (13—ame šimtmetyje) miestų, kur buvo tokios mokyklos, valdybos ėmė mokėti profesorių algas, kad tuomi patraukus pas save daugiaus mokinių. „Universitas" mokinių ir moksleivių su laiku suėjo į vieną kuną. Taip 1310 m. popiežius Klemensas V gromatoje į Bolonijos mokyklą kalba apie „magistrorum et scholarium universitas". Pradžioje 16 amžiaus tokie universitai turėdavę jau tik vieną abelną mokytojams ir mokiniams rektorių.

Prieš teip vadinamą Reformacija, t. y. prieš Liuterio laikus Europos viešpatystėse buvo 81 universitas, iš tų 33 buvo įkurti popiežiaus autoritetu, 20 popiežiaus, kartu ir ciesoriaus autoritetu, 15 vien ciesoriaus vardu, kiti gi (13) ex consuetudine.

* * *

Lenkai, kurie moka girtis, kad jie Lietuvai davė apšvietimą, neturėjo jokios augštesnės mokyklos, kolei musiškis Jagela neapsivedė su lenkų Jadvyga. Jagela Lietuvos žemių turtu įkurė pirmąją lenkų augštą Krokavos mokyklą—paskui žinomą po Krokavos universito vardu. Sulyg to karaliaus įsakymą daugelis Lietuvos žemių žmonių turėjo kas met mokėti mokestis vien tam, kad lenkų sostinėje Krokavoje galima būtų pasamdyti daugelį mokytų žmonių ir surinkti rankraščius, iš kurių lenkų žmonės mokytųsi Iš Lietuvių jei kuris pakliuvo anan Krokavo universitan, tai ten aną mokslų bemokydami lenkai pripūtė ir lenkų kalbos ir viso ko, kas lenkiška, meile. Lenkai žinomi pasaulyje savo šovinizmu, kad jie netik mokslo, bet ir patįes Katalikų tikėjimo nemoka pagerbti ir visur primaišo savo lenkiškumą. Juk visi žino, kad lenkai katalikų tikėjimą vadina „polska wiara" ir tamsiems žmonėms stengiasi įkalbėti, buk tai jų esąs pramanytas, ne visam pasauliui (katalikas reiškia visątinį) Kristaus iš dangaus atneštas tikėjimas. „Catholic Encyclopedia" labai prielankus lenkams leidi-

(Tąsa ant 4 pusl.)

VYTAUTAS BUILDING AND CONSTRUCTION CORPORATION

VYTAUTO BENDROVE

[STATYMUI IR MEDŽIAGOS PARŪPINIMUI].

13 milijonų dolerių vienais metais.

Lietuvos atstovybė, susišaukusi į Washingtoną apie pusantro šimto Amerikos lietuvių, 31 d. Gegužio šių 1921 (metų) per savo pasamdytus advokatus prašė Jungtinių Valstybių Valdžios, kad ši pripažintų Lietuvos Valstybės nepriklausomybę.

Lietuvių Informacijos Biuras Washingtone, Lietuvos Respublikos valstybinė įstaiga, prie tos progos išleido knygą „Lithuanian Recognition", su pilniausiomis, iš oficialių šaltinių paimtomis informacijomis.

Toje knygoje išdėstyta visas Lietuvos ekonominis stovis. Ant 29 pusl. tos knygos skaitome apie Lietuvos miškus štai kas:

„Miškai yra didžiausiu Lietuvos turto šaltiniu. Daugiau nei ketvirta Lietuvos teritorijos dalis tai miškai, kurių 80 nuošimčių pušys, 20 nuošimčių drutmedžio miškai. Normalė metinė produkcija 8.475.840.000 pėdų lentų sako sulygink su Washingtono Valstybe, kuri 1918 metais išpiovė tik pusę tos sumos, beje 4.603.123.000 pėdų lentų). Prieš karę rąstai buvo leidžiami į Vokietiją, tenai buvo piaujamos lentos ir kiti padargai daromi. Insteigus lentų piovyklas Lietuvoje,

SI INDUSTRIJA GALI BUTI LABAI IR SU DIDELIU PELNU ISPLESTA.

1913 metais išvežta iš Lietuvos medžių už 13.00.000 dolerių.

Taigi oficialės skaitlinės parodo, kad vienais metais (1913) iš Lietuvos išvežta už 13 milijonų dolerių medžių!

Kiek pelno turėjo tie, ką tuos medžius pardavė? Kiek pelno butų likę Lietuvos žmonėms, jei tie medžiai nebutų išvežami į užrubežio dirbtuves?

Drąsiai galima tvirtinti, kad įsteigus naujausio išradimo mašinas medžio išdirbystei, Lietuvoje pasiliktų 4 kart tiek pinigų, kiek gavo jos miškų pūstytojai, išleisdami užrubežin rąstu (13 milijonų dolerių vertės).

Bostono „Darininko" N. 81 p. Agronomas D. Pratapas bara Amerikos lietuvius, „delko anie neatkreipė atydos į Lietuvos miško prekybą nei pramonę."

Gal „Darbininko" korespondentas, be abejo Lietuvoje gyvendamas, ir negirdėjo apie įsikurimą „VYTAUTO BENDROVES Statymui ir Medžiagos Parūpinimui", ir delto jis su širdgėla išmėtinėja, kad milijoninę miško prekybą paėmė žydai, ne tikrieji Lietuvos sūnus lietuviai darbininkai ir ūkininkai.

P. D. Pratapas rašė, kad keliaudamas Nemunu žiemą, vasarą ar rudenį regi, juog „Nemunas" nuklotas medžiais (rąstais) nuo Alytaus iki Jurbarko viena tiesiogine ir begaline paklode."

Sulyg p. Pratapą vien miškų prekyba Lietuvoje duotų didžiausią pelną ne vienai, dviem, bet dvidešimčiai bendrovių. Būtų, esą, didžiausias uždarbis dvidešimčiai bendrovių, jei anos, sukėlę kapitalą iš Amerikiečių lietuvių, užsiimtų kirtimu Lietuvos miškų ir leidimu nukirstų medžių (rąstų) Nemunu į užrubežį. Miškai, anot p. Pratapo, tai Lietuvos mainos.

Su šitokiu bet gerbiamo rašytojo išsireiškimu aš visai nesutinku. Ar tai mums Amerikos lietuviams pritiktų daryti tokias bendroves, kurios padėtų naikinti Lietuvos didžiausią turtą miškus. Išties tada mes prilygtume barzdyloms žydams, kurie nežiuri pasekmių ir abelno visuomenės labo, vien tik savo pelną didina, skubindamiesi kuodaugiausia miškų iškirsti ir užrubežin Nemunu išvežti.

Vytauto Bendrovė Statymui ir Medžiagos Parūpinimui įkurta, Massachusetts valstijai suteikus anai čarteri, kad susiorganizavę Amerikos lietuviai, Lietuvos ūkininkų ir darbininkų sūnus, išmintingai galėtų išnaudoti miško prekybą ir pramonę.

Vytauto Bendrovės, o, Dieve duok, ir kitų bendrovių iš lietuvių piliečių susijungusių, teipgi ir Lietuvos valstybės rupesčiu turi būti, kad miškai nebūtų be saiko aikvojami ir užrubežin medžiai gabenami.

Vytauto Bendrovė ragina Amerikos lietuvius sukelti kuoveikiausia kapitalą nors 100.000 dolerių, bet tik tam siekiui, kad Lietuvos miškuose iškirsti medžiai nebūtų leidžiami Nemunu į užrubežį, kur svetimų šalių darbininkai savo dirbtuvėse iš mūsų tėvynėje užaugusio medžio dirbdami visokius rakandus, turėtų geriausią pelną, bet, kad medžio išdirbystė pačioje Lietuvoje įsikurtų ir, kad Lietuvos darbininkai čia-jau, namie dirbdami tose dirbtuvėse, įgytų gerovę.

Kas iš to, ką dabar Lietuvos žmonės sunkiai dirba, kirsdami savo žemės miškus ir anuos paskui leidžia Nemunu į užrubežį, o tūkstančiai Lietuvos žmonių be darbo palieka ir dar paskui už svetur padarytus iš medžio padargus turi brangiai mokėti?

Pats p. Pratapas pripažįsta, kad Lietuvoje prie „medžio išdirbystės yra tiek uždarbio, kiek Amerikoje". Girdi:

„Imkime vežimų išdirbystę. Ukininkai laukia po du metu vežimo padirbant. Laukia taip, kad kitas duoda kyšius račiui, kad pastarasis greičiaus dirbtų jam vežimą. Reikia dėžių visokių rūšių. Stai vasara atėjo. Ukininkui reikia vežti uogas, reikia vežti daržoves ir kitus sodno vaisius. Jis neturi į ką sudėti ūkio produktų.

Pagaliaus tūkstančiai naujų namų yra statoma šią vasarą. Reikia triobos grįsti. Žmonės kelias savaites turi dirbti kol prirengia grindims medegą ir taip toki nėra kaip mašinos padirbta. Reikia langinyčių, durų, langų. Bet reikia taip daug, kad sunku yra apskaitliuoti. Atsistato miesteliai, atsistato ūkininkai, statysis kareiviai gavę nuo valdžios žemę. Visiems reikia medžio dirbinių. Todėl Amerikos lietuviai pamislykite apie miško pramonę" užbaigia p. Pratapas.

Gerai, atsakoma, „Vytauto Bendrovė Statymui ir Medžiagos Parūpinimui" jau įkurta, skubinkimės jos sieki išpildyti!

VYTAUTO BENDROVE (STATYMUI IR MEDZIAGOS PARUPINIMUI)

yra įsteigta tam, kad iš Lietuvos miškų turėtų naudą, gerą uždarbį ir pelną pirmiausiai Lietuvos žmonės,— darbininkai, dirbtuvių savininkai (akcijonieriai) ir medžio išdirbinių pardavinėtojai — vertelgos arba biznieriai.

VYTAUTO BENDROVES akcijos (šėrai) pardavinėjami (po 5 dolerius) vien lietuviams, ne mažiau kaip 5 ir nedaugiaus kaip 1000 kiekvienam.

Tokiu budu medžio išdirbystei per VYTAUTO BENDROVE augant, grynas pelnas teks lietuviams darbininkams. Visi jie turės savo teises VYTAUTO BENDROVEJE. O kad nevalia daugiaus pirkti kaip 1000 akcijų vienam, tai nei vienas negalės perdaug įsivyrauti, visi jausis lygus dalininkai VYTAUTO BENDROVES pelno.

Kiek uždirbs, tai viską turės pasidalyti lygiai, pagal akcijas.

VYTAUTO BENROVES akcijas galima gauti pas tos Bendrovės direktorius, teip gi pas VYTAUTO BENDROVES įgaliotus agentus arba tos Bendrovės raštinėje, kuri nuo liepos mėnesio yra Philadelphijoje po šiuo antrašu:

Vytautas Building & Construction Corporation

arba stačiai lietuviškai

Vytauto Bendrovė, 3654 Richmond St. Philadelphia, Pa.

Lietuvos Universitas – Musų Universitas.

(Tąsa nuo 3 pusl.)

ivs, rašo apie pabaigos XIV am. Lenkius: „Until then Po land had been looked upon as a semi-civilized country, where the natives were little better than savages, and culture was represented by the German clergy and colonists", t. XII p. 184. Lenkai buvę puslaukiniai žmonės, kulturos jei kiek buvę, tai aną turėję kunigai ir ateiviai vokiečiai, kolei lietuviškasis Jagela neužragino Lietuvos žemių žmonių lieti prakaitą ir duoti lėšas, kad mokslo vyrai laukinius „polakus" pramokintų kiek mokslo.

In pabaigą 16 šimtmečio Jezuitai vienuoliai, gavę nuo Lietuvos diduomenės seime leidimą, įkurė Vilniuje augštąją mokyklą, kurią Rusų valdžia 1830 metais atgaivino po vardu Vilniaus universito. Dar Jezuitų laikais Vilniaus akademija, išdavusi, teisybė, kelis žymius Lietuvos rašytojus, ant nelaimės buvo lietuvių lenkinimo lizdu. Gi Vilniaus universitas per keletą dešimtų metų savo gyvavimo tai buvo lenkinimo tvanas Lietuvoje. Ir šių dienų „proše panai", atsimindami iš istorijos, kokį smūgį lietuvystei lenkiški apaštalai suteikė per Vilniaus universitą, nespėjo koją įkelti musų sostinėn, tuojus mėgino įkurti lenkišką universitą Vilniuje. Lenkiški avanturistai mano, kad ko kardu negalėjo įvaryti į savo „palckos" kulturos garbintojų eiles, tuos per veidmainingą neva mokslo šaltinį, po teisybei, niekam netikusios lenkystės šaltinį savaji „palcką" universitą „Wilenski" galės sugaudyti. Teip mano lenkai, bet ne teip bus.

Žmonės Lietuviai jau visi pažįsta „polak'us" ir anų nedorybes ir vylius. „Polak'ų" Lietuvos kraugėrių ir universitą tikri lietuviai atmęs, teip kaip atmetė jų veidmainingą brolystę, po kuria jie prisidengę, tiek lietuviško kraujo išgėrė, tiek ašarų Lietuvai išvarvino. „Polak"as, tai šiandien biaurus lietuvių kalboj paniekinimo žodis. „Polckas", „universitet Wilenski" irgi vien kaipo biauri šmėkla lietuviams bus žinoma. Kaip kokio maro lietuviai vengs lenkų universito Vilniuje. Lenkus išviję iš savo sostinės turės ir tą vietą kur, „palckas universitas" buvo, apvalyti, dezinfektuoti.

* * *

Kad pasaulis nesakytų, juog lietuviai tamsunai ir kad išties męs nepaliktume tamsunais, mūsų visų šventa pareiga yra įkurti savąjį Universitą — universitą, kuriame vietoje mokslo nebūtų garbinimas kokių lenkiškų pramanytų gerumų, bet kuriame būtų skelbiamas tikras mokslas ir meilė prigimtos šalies, meilė Lietuvos žmonių. Lietuviškas Katalikiškas Universitas, ne bolševikų raugu prarūgęs, išaugis teip reikalingus jaunai Lietuvos valstybei mokytus valdininkus, mokytojus ir kitus kokių tik reikės.

Taigi, vyskupo Karevičiaus laišką į Amerikiečius skaitydami, dėkokime Dievui, kad turime tokius šviesius savo valstybės sunkiose dienose Ganytojus, kurie mato mūsų didžių didžiausius reikalus ir moko mus, kaip anuos reikalus atlikti.

Lietuvos vyskupai ir anų balso klausanti kunigai ir žmonės, sulyg vysk. Karevičių, aukojo savo paskutinius skatikus, kad supirkus daugybę reikalingų knygų ir sukvietus Kaunan mokyčiausius pasaulio mokslo vyrus, kurie išaugintų ir išmokintų jaunai Lietuvos valstybei teip dabar reikalingus anai visokius mokslo vyrus.

Ir Amerikos lietuviai, išgirdę nors per laiškus skardų savo dvasiškų Ganytojų balsą, nepraleis ji pro ausis, nepaliks tas balsas šaukiančių tyruose. „Zvaigždė" labai gerai padarė, pagarsindama vardus daugelio klebonų, kurie patys duosniai aukojo ir pasižadėjo savo parapijiečius raginti prie aukojimo Lietuvos Katalikiškam Universitui. Valio „Zvaigždė"! Padėk Dieve, tam seniausiam mūsų Amerikos lietuvių katalikų laikraščiui, kad per tas kelias rugpiučio savaites galėtų išgarsinti visų mūsų Amerikos lietuvių Katalikų kunigų vardus, o kartu ir tūkstančius vardų gerų lietuvių katalikų, kurie sudės greitu laiku savo aukas pirmam Lietuvos Katalikiškam Universitui.!

* * *

Senovėje popiežiai, ciesoriai, karaliai įkurdavę universitus, paskirdami tam tikras privilegijas toms įstaigoms, uždėdami ant visuomenės tam tikras mokestis universitų labui. Atsirasdavę be abejonės ir anais laikais žmonių, kurie burniavo ant universitų įkurėjų, sakydami, kad be reikalo visuomenė esanti apsunkinama. Bet ar ilgai tie universitų priešai galėjo savo neišmintingą šnektą šnekėti? Istorija parodo, kur universtų daugiau buvo ir yra, ten mokslui ir kulturai pakilus, plati visuomenė greit pajuto savo gerovės pakilimą, pradėjo girti universitus ir mokslą. Ir musų tarpe gal nevienas atsiras, ką burnios ant kunigų, kad anie pildo Lietuvos vyskupų įsakymą ir skatina žmones prie duosnių aukų Lietuvos Katalikų Universitui. Bet palaukit! Nepraeis keli metai, kaip tie šių dienų Lietuvos Katalikiško Universito priešai, į padanges kels visus tuos, ką padėjo įkurti Lietuvos Katalikų Universitą ir savo vaikus siųs į anąją augštą mokyklą, kad tie mokslus išėję paliktų nevien augštais mokslinčiais, bet ir savo kalbos, savo tėvynės, savo tėvų mylėtojais.

Valio pirmasai Lietuvos Katalikiškasai Universitas! Dieve duok sveikatą Žemaičių Vyskupui Karevičiui, kad galauktų savo darbo vaisius išvysti tvirtoje Lietuvos valstybėje! Senas Dzukas Kunigas.

Viešas Laiškas Amerikos Lietuvių R. K. Kunigams.

Jau mėnuo suvirš praėjo, kaip Chicagoje buvo laikyta Vakarinių Valstijų lietuvių kunigų konferencija (per Sv. Petrą) La Salle viešbutyje.

Vienu vyriausių tos konferencijos nutarimų buvo pasiryžimas suvažiavusių kunigų išgarsinti kuogreičiausiai Žemaičių Vyskupo gromatą į amerikiečius (vardan visų Lietuvos vyskupų rašytą) prašančią kuogreičiausios pagelbos steigiamam Katalikų Universitui kol kas Kaune.

Buvo nuskirti iš kiekvienos provincijos kunigai agitatoriai ir suvažiavimo sekretorius kun. Albavičius su kun. J. Česaičiu turėjo parūpinti atsišaukimą, kurį aš kaipo Kunigų Vienybės pirmininkas turėjau išsiųsti visiem gerbiamiems klebonams, kad anie tą atsišaukimą su Žemaičių Vyskupo gromata kąplačiausiai paskelbtų savo žmonėms ir suspėtų dar prieš pradėsiant mokslo metus šią vasarą reikalingų aukų kuodaugiaus surinkti.

Po šiai dienai negavęs tų žadėtų atsišaukimų, o gavęs iš Lietuvos Jo Malonybės Žemaičių Vyskupo gromatą, prašyte prašant reikalingiausios pagelbos, drįstu viešai atsiliepti į gerbiamus mūsų tėvus dvasiškus „Zvaigždėje", pagarsindamas Žemaičių Vyskupo gromatos kopiją.

Ne man vienam, bet visiem Amerikos lietuviams kunigams ir lietuviams katalikams tas laiškas rašytas. Skaitykim visi ji ir nepalikim jo maldavimų balsu šaukiančiu tyruose.

Net tikybos priešai lietuviai pripažinti turi, juog Universito įsteigimas Lietuvoje bus kartu ir valstybinis darbas.

Chicagos keli klebonai jau pažadėjo žymias aukas sulyg Vyskupo Karevičiaus prašymo. Reikia tikėtis, kad ir kitų vietų Amerikos lietuviai kunigai nepagailės savo aukų tam dalykui.

Bet ne to vieno daigto Žemaičių Vyskupas prašo — ir rašo į visus Lietuvos vaikus — jos piliečius, į visus lietuvius katalikus gyvenančius Amerikoje.

Taigi gerbiami, Broliai Kunigai, teiksitės tą Žemaičių Vyskupo raštą savo parapijose žmonėms išgarsinti, anuos prie duosnaus aukojimo paraginti ir, kur reikalas rastųsi, padėti aukas nusiųsti Jo Malonybės vyskupo nurodytu adresu.

Jau trumpas laikas, tad su spaudos pagelba, siunčiu šį cirkuliarą, idant gerbiamiems Klebonams lengviaus būtų sudaryti savo parapijiečiuose užsiinteresavimą šituo svarbių svarbiausiu reikalu.

Su augšta pagarba

Kun. A. M. Milukas

Am. Liet. R. K. Kunigų Vienybės pirmininkas.

Nuo Redakcijos.

Kada pradėjome garsinti „Zvaigždėje" Žemaičių Vyskupo laišką ir raginti, savo skaitytojus, kad savo aukomis padėtų Lietuvos vyskupams ir jų atstovaujamai Lietuvos katalikiškai visuomenei atidaryti šį rudenį kuogeriausiai aprūpintą mokslinčiais profesoriais ir mokslo knygomis pirmąjį Lietuvos Universitą, daugelis užklausė mūs, ar „Zvaigždės" redakcija priima aukas tam reikalui?

Ant to atsakome: Sulyg vyskupo Karevičiaus ir Lietuvos Universito įkurėjų minti, Amerikos lietuvių unigai klebonai turi kompetenciją savo parapijose įkurti vietos komitetus aukų rinkimui ir tų aukų nusiuntimui pačiam vyskupui Karevičiui arba Lietuvos Universito įgalioto Komiteto iždininkui Dr. I. Tamošaičiui. Taigi „Zvaigždės" redakcija, suprasdama Lietuvos Universito įkurėjų norą, ragino ir ragina savo skaitytojus, kad aukas Lietuvos Universito įkurimui, siųstų Kaunan per savo klebonus arba savo parapijos, su klebono žinia, susidariusius Lietuvos Universito vietos komitetus. Kur lietuviai gyvena toli nuo lietuviškos parapijos, kur nepatogu sudaryti vietos Lietuvos Universito šelpėjų komitetai, tokiems savo skaitytojams ir anų bičiuoliams gali patarpininkauti pati „Zvaigždės" redakcija persiuntime aukų Kaunan. „Zvaigždėje" garsįsime vardus kiekvieno Lietuvos Universito geradėjo, paaukavusio ne mažiaus kaip 1 dol.

Gerbiamų Klebonų ir vietos komitetėlių meldžiame, jei nori vardų paskelbimo, kad, prisiųsdami vardus, teiktųsi paminėti, kiek kas paaukojo; jei ne klebonas, tai kas iždininkas, apsiėmęs aukas persiųsti Kaunan.

Richmond Trust Company
2728 E. Allegheny Ave.
4 nuošim. ant taupinimo indėlių.
2 nuošim. ant bėgamų indėlių.
Pinigai siunčiama į visas pasaulio dalis.

Dickinson 3995 M.
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.
Valandos: Nuo 9 iki 11 A. M.
" 1 " 3 P. M.
" 7 " 8 P. M.
Nedeliomis " 10 " 3 P. M.

Prisiuskit Prenumeratą už „Zvaigždė".

IŠ KELIONĖS PO EUROPĄ IR AZIJĄ

Ta knyga yra tai
Didžiausias savo rųšies veikalas,
parašyta „Zvaigždės" redaktorės J. Pranaičiutės. Knyga turi apie 380 puslapių ir papuošta 102 iliustracijomis (paveikslais). -:- -:- -:-

Indomųs toje knygoje aprašymai Prancijos, Belgijos ir Vokietijos žemių, kur dabar verda Europejiška karė. Tie aprašymai papuošti daugeliu iliustracijų. -:- -:- -:- -:- -:- -:-

Bet indomiausiais beabejo yra aprašymai įspudžių iš Tėvynės ir iš senovės Lietuvos žemių, kuriuos vienok viršija aprašymai Vidurinės Azijos, Kaspijos ir Kaukazo žemių ir anų žmonių. Nemažiaus įdomųs aprašymai abiejų Rusijos sostinių, Maskvos ir Peterburgo, su paminėjimu lietuvių naujokynių istorijos tose vietose. -:-

Knygos kaina . . . . . 2 dol.
Audeklo apdarais 2.25
Skūros apdaruose su paauksuotais kraštais . 3.50

Galima gauti „Žv." Knygyne

Ar Jus Kankina Pleiskanos?
NAUDOKITE Ruffles
Ar Jums Galvos Odą Niežti?
NAUDOKITE Ruffles
Ar Jųsų Plaukai Slenka?
NAUDOKITE Ruffles
Ar Jųs Norite Apsaugoti Juos?
NAUDOKITE Ruffles
Užlaikymui savo plaukų graziais ir tankiais
NAUDOKITE Ruffles
Užlaikymui galvos odos sveikai ir švariai
NAUDOKITE Ruffles
Ruffles galima gauti visose aptiekose po 65c. bonką, arba tiesiog iš išdirbėju per paštą už 75c. bonką.
F. AD. RICHTER & CO.
3rd Ave. & 35th St. Brooklyn, N. Y.

PHILADELPHIJOS LIETUVIU DOMAI.

Gerbiamiems mųs Prieteliams, kurie būdavo pratę pas Sv. Jurgio bažnyčią sekmadieniais nusipirkti „Zvaigždę", pranešame, jog nuo šiol kievienos savaitės pavienia „Zvaigždės" numeriai galima gauti p. ANTANO KRYŽANAUCKO krautuvėje, čia pat prie bažnyčios: kampas Salmon ir Venango gatvių. „Zvaigždės" Red.

"ŽVAIGŽDĖS"
SPAUSTUVE
ATLIEKA VISUS DRUKORISKUS DARBUS GERAI, PIGIAI IR GREITAI.
DRUKUOJA:
KNYGAS, CIRKULIORIUS, TIKIETUS, KONSTITUCIJAS
VISITING IR BUSINESS CARDS, UŽKVIETIMUS
VESELIJU, KOPERTUS, LAISKUS IR T. T.
KAS DARBA PAVES. NESIGRAUD
Kreipkis ant adreso:
3654 Richmond St
Philadelphia, Pa

Užsirašykite „Zvaigžde" ir atnaujinkit „Zvaigždės" prenumeratą.